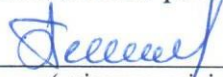

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С.З. Гжицького

Кафедра філософії та педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
громадського розвитку та здоров'я

Пеленьо Р.А.
(прізвище та ініціали, підпис)
" 22 " 06 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 9 Педагогічна риторика

(код і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський)
(назва освітнього рівня)
галузь знань 01 – «Освіта / Педагогіка»
(назва галузі знань)
спеціальність 011 – «Освітні, педагогічні науки»
(назва спеціальності)
освітня програма «Освітні, педагогічні науки»
(назва)
вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

Львів – 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічна риторика» для здобувачів вищої освіти освітнього рівня другий (магістерський) спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки» за освітньою програмою «Освітні, педагогічні науки»

Укладач:

Канд. фіз.-мат. наук, доцент _____ Огірко О.В.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри філософії та педагогіки
(назва кафедри)

протокол від «15» червня 2022 року № 12
завідувач кафедри філософії та педагогіки
(назва кафедри)

(підпис)

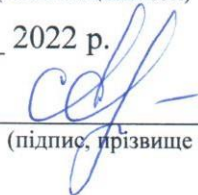
Смолінська О.Є.
(прізвище та ініціали)

Погоджено навчально-методичною комісією

спеціальності «Освітні, педагогічні науки»
(назва спеціальності)

протокол № 6 від «16» червня 2022 р.

Голова НМКС _____

(підпис, прізвище та ініціали)

Смолінська О.Є.

Схвалено рішенням навчально-методичної

ради факультету громадського розвитку та здоров'я
(назва факультету)

протокол № 10 від «22» червня 2022 р.

Голова НМРФ _____

(підпис, прізвище та ініціали)

Сливка Н.Б.

Ухвалено вченою радою факультету громадського розвитку та здоров'я

протокол № 3 від «22» червня 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів/годин	4/120	4/120
Усього годин аудиторної роботи	36	18
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	12	6
• практичні заняття, год.	24	12
• лабораторні заняття, год		
семінарські заняття, год		
Усього годин самостійної роботи	84	102
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми навчання – 30 %

для заочної форми навчання – 15 %

2. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни “Педагогічна риторика”

Предметом вивчення навчальної дисципліни є риторика як ключова компетентність викладача закладу вищої освіти, мистецтво професійного мовлення.

Мета навчальної дисципліни – розвиток мовленнєво-риторичної особистості (мовленнєво-риторичної компетентності) майбутнього викладача, який усвідомлено володіє засобами педагогічної комунікації з метою ефективного управління пізнавальною діяльністю студентів, їхнім особистісним зростанням, а також володіє здатністю до професійного спілкування з членами педагогічного співтовариства, репрезентації професійних цінностей у публічному мовленні.

Вивчення навчальної дисципліни “Педагогічна риторика” ґрунтується на таких засвоєних навчальних дисциплінах: *іноземна мова (професійні комунікації), філософія освіти та педагогічна етика, психологія вищої освіти, комунікативні процеси у навчанні.*

Здобуті знання з “Педагогічної риторики” є основою для вивчення таких освітніх компонентів: *педагогічна майстерність викладача, академічне письмо, захист магістерських робіт, виробнича та магістерська практика.*

2.2. Завдання навчальної дисципліни (ЗК, ФК)

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у студентів необхідних компетентностей:

– **інтегральна компетентність:**

Здатність розв’язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

– **загальні компетентності:**

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу (З₁)

ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (З₃)

ЗК5 Здатність до адаптації та діяльності у новій ситуації (З₅)

ЗК7 Здатність до міжособистісної взаємодії (З₇)

ЗК8 Здатність діяти соціально відповідально і свідомо (З₈)

– **спеціальні (фахові компетентності):**

СК3 Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти (Ф₃)

СК11 Здатність чинити активний перетворювальний вплив на студента, учня на основі суб'єкт-суб'єктного та студентоорієнтованого підходів (Ф₁₁)

СК14 Здатність до творчого осмислення та розв'язання теоретичних та практичних освітньо-педагогічних завдань, інноваційної діяльності (Ф₁₄)

2.3.Програмні результати навчання (Р)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

РН4. Вільно спілкуватися державною та/або іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів (Р₄)

РН5.Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти (Р₅)

РН7.Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання (Р₇)

РН12. Формувати та проєктувати результативність індивідуальних та колективних (групових) програм удосконалення, самоосвіти, бути здатними до ефективної організації/самоорганізації освітнього процесу різних вікових категорій населення, просвітницької діяльності та популяризації науки (Р₁₂)

РН13.Уміти генерувати креативні ідеї, розкривати й розвивати творчий потенціал суб'єктів освітнього процесу, в тому числі – власний (Р₁₃)

3. Структура навчальної дисципліни

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма навчання (ДФЗО)					заочна форма навчання (ЗФЗО)						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. ПЕДАГОГІЧНА РИТОРИКА ЯК НАУКА І МИСТЕЦТВО												
Тема 1. Предмет педагогічної риторики	20	2	2	-	-	16	20	2	-	-	-	18
Тема 2. Основні етапи зародження та розвитку педагогічної риторики	22	2	4	-	-	16	22	2	-	-	-	20
Тема 3. Мовленнєво-риторичний ідеал педагога	16	2	4	-	-	10	16	-	2	-	-	14
Разом за розділом	58	6	10	-	-	42	58	4	2	-	-	52
Розділ 2. ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ РИТОРИКИ												
Тема 4. Інвенція	12	2	2	-	-	8	12	2	2	-	-	8
Тема 5. Диспозиція	14	2	4	-	-	8	14	-	2	-	-	12
Тема 6. Елокуція	12	-	4	-	-	8	12	-	2	-	-	10
Тема 7. Меморія й акція	12	2	2	-	-	8	12	-	2	-	-	10
Разом за розділом	50	6	12	-	-	32	50	2	8	-	-	40
Розділ 3. МОВЛЕННЄВО-РИТОРИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА												
Тема 8. Основні жанри педагогічної риторики	12	-	2	-	-	10	12	-	2	-	-	10
Разом за розділом	12	-	2	-	-	10	12	-	2	-	-	10
Усього годин	120	12	24	-	-	84	120	6	12	-	-	102

3.2. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема: “Предмет педагогічної риторики” Визначення понять «риторика», «педагогічна риторика», «ораторське мистецтво», «красномовство», «ритор», «оратор». Основні категорії риторики виступу(модуси публічного): етос, логос, пафос. Риторика в системі гуманітарних наук	2	2
2	Тема: “Основні етапи зародження та розвитку педагогічної риторики” Формування риторичної особистості в школах Давньої Греції і Давнього Риму. Становлення вітчизняного учительсько-ораторського мистецтва. Начерк історії проповідництва (взаємозв'язок гомілетики з педагогічною риторикою). Знамениті проповідники християнської церкви давнього періоду Василій Великий, Григорій Богослов, Іван Золотоустий. Основні гомілетичні властивості слова (духовність, істинність, святість, рятівність, велелюбність, благодатність) як гармонізуючі соціальні потенції риторики любові. Розвиток філософського-дидактичної риторики України ХХ століття. Художньо- ораторська спадщина В. О. Сухомлинського, праці педагогів-риторів І.А. Зязюна, А.Й. Капської, Г.М. Сагач.	2	2
3	Тема: “Мовленнєво-риторичний ідеал педагога” Суть і етапи формування риторичного ідеалу педагога в історії вітчизняної педагогічної риторики. Найсуттєвіші складники професіограми сучасного педагога-оратора. Світ біблійної риторики. Фольклорні правила риторичного спілкування українців. Система мовленнєвого етикету.	2	-
4	Тема: “Інвенція” Інвенція – мистецтво задуму промови педагогом, пошук та знаходження конструктивних ідей. Поняття «аудиторія». Характеристика типи і портрет аудиторій. Типи співрозмовників. Програма вивчення аудиторії. Задум промови. Тема, підтема, мікротема. Основні вимоги до назви теми. Усвідомлення загальної цільової установки промови: інформувати, надихати, розважати, переконати, закликати до дій. Інтерес як категорія мовленнєвих дій. Типи матеріалу у складі повідомлення: емпіричний, енциклопедичний, компаративний. Фази інвенції: фаза вибору, фаза орієнтації, фаза занурення.	2	2
5	Тема: “Диспозиція” Диспозиція – мистецтво архітектоніки промови викладачем. Три основні функції вступу: привернути увагу слухачів, налаштувати аудиторію на позитивне сприйняття промови, підготувати ґрунт для розробки теми. Види зачинів. Конкретна цільова установка. Загальні риторичні рекомендації щодо складання вступу. Головна частина промови. Основні форми викладу: розповідь, опис, пояснення, міркування (хрія). Природна і штучна моделі викладу матеріалу. Методи викладу матеріалу: індуктивний, дедуктивний, аналогічний, стадійний, концентричний. Мета заключної частини промови. Закінчення елегантне і доцільне. Типи доцільного фіналу: підсумкові, типологічні, апелювальні. Переходи між частинами промови і способи їх реалізації.	2	-

6	Тема: “Елокуція” Риторичні фігури. Тропи. Комунікативні якості ораторського мовлення педагога: правильність, виразність, багатство, ясність, точність, стислість, доцільність, художня образність, переконливість. Полімодальне мовлення педагога: «Подивіться, послухайте, відчуйте». Слова-предикати. Словесні засоби активізації уваги та мислення студентів.	-	-
7	Тема: “Меморія й акція” Способи запам'ятовування промови вчителем: механічний, логічний, мнемотехнічний. Магічне число, або число Міллера. Основні риторичні рекомендації щодо виголошення промови. Техніка мовлення педагога-оратора: дихання, голос, дикція. Партитура тексту промови як програма дій оратора. Засоби логіко-емоційної виразності у промові оратора: паузи, логічний наголос, темп мовлення, мелодика мовлення. Міміка: види, основні вимоги. Жести: види (вказівні, зображальні, емоційні, символічні, ритмічні) та рівні (нижній, середній, високий). Чотири види жестів руками. Жести впливу на підсвідомість. Зональний простір. Енергетичні параметри мовлення. Аналіз публічного виступу вчителем. Виразне читання в мовленнєво-риторичній діяльності педагога.	2	-
8	Тема: “Основні жанри педагогічної риторики” Мовленнєво-риторична діяльність педагога. Текст як продукт мовленнєво-риторичної діяльності педагога. Етапи створення тексту. Жанри педагогічного спілкування (за Т.Ладиженською). Специфічні жанри дидактичного мовлення (за Т.Ладиженською). Жанри педагогічного мовлення (за Н.Голуб). Діалоги, спрямовані на формування духовного стану людини (за Ю.Рождественським).	-	-
Усього годин		12	6

3.3. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема: “Духовно-моральні аспекти педагогічної риторики” Вплив педагогічної риторики на формування духовно-моральних цінностей. Цінності як чинники, які застосовує людина, щоб бути доброю і порядною. Духовність як “вертикальний” вимір людського буття, а моральність – “горизонтальний”. Двоєдиність духовності й моральності. Викладач як ритор, що возвеличує усе прекрасне, добре та закликає до творення довершеного та досконалого.	2	-
2	Тема: “Основні етапи зародження та розвитку педагогічної риторики” Формування риторичної особистості в школах Давньої Греції і Давнього Риму. Становлення вітчизняного учительсько-ораторського мистецтва. Начерк історії проповідництва (взаємозв'язок гомілетики з педагогічною риторикою). Знамениті проповідники християнської церкви давнього періоду Василій Великий, Григорій Богослов, Іван Золотоустий. Основні гомілетичні властивості слова (духовність, істинність, святість, рятівничість, велелюбність, благодатність) як гармонізуючі соціальні потенції риторики любові. Розвиток філософського-дидактичної риторики України ХХ століття.	4	-

	Художньо- ораторська спадщина В. О. Сухомлинського, праці педагогів-риторів І.А. Зязюна, А.Й. Капської, Г.М. Сагач.		
3	Тема: “Мовленнєво-риторичний ідеал педагога” Суть і етапи формування риторичного ідеалу педагога в історії вітчизняної педагогічної риторики. Найсуттєвіші складники професіограми сучасного педагога- оратора. Світ біблійної риторики. Фольклорні правила риторичного спілкування українців. Система мовленнєвого етикету.	4	2
4	Тема: “Інвенція” Інвенція – мистецтво задуму промови педагогом, пошук та знаходження конструктивних ідей. Поняття «аудиторія». Характеристика типи і портрет аудиторій. Типи співрозмовників. Програма вивчення аудиторії. Задум промови. Тема, підтема, мікротема. Основні вимоги до назви теми. Усвідомлення загальної цільової установки промови: інформувати, надихати, розважати, переконати, закликати до дій. Інтерес як категорія мовленнєвих дій. Типи матеріалу у складі повідомлення: емпіричний, енциклопедичний, компаративний. Фази інвенції: фаза вибору, фаза орієнтації, фаза занурення.	2	2
5	Тема: “Диспозиція” Диспозиція – мистецтво архітектоніки промови викладачем. Три основні функції вступу: привернути увагу слухачів, налаштувати аудиторію на позитивне сприйняття промови, підготувати ґрунт для розробки теми. Види зачинів. Конкретна цільова установка. Загальні риторичні рекомендації щодо складання вступу. Головна частина промови. Основні форми викладу: розповідь, опис, пояснення, міркування (хрія). Природна і штучна моделі викладу матеріалу. Методи викладу матеріалу: індуктивний, дедуктивний, аналогічний, стадійний, концентричний. Мета заключної частини промови. Закінчення елегантне і доцільне. Типи доцільного фіналу: підсумкові, типологічні, апелювальні. Переходи між частинами промови і способи їх реалізації.	4	2
6	Тема: “Елокуція” Риторичні фігури. Тропи. Комунікативні якості ораторського мовлення педагога: правильність, виразність, багатство, ясність, точність, стислість, доцільність, художня образність, переконливість. Полімодальне мовлення педагога: «Подивіться, послухайте, відчуйте». Слова-предикати. Словесні засоби активізації уваги та мислення студентів.	4	2
7	Тема: “Меморія й акція” Способи запам’ятовування промови вчителем: механічний, логічний, мнемотехнічний. Магічне число, або число Міллера. Основні риторичні рекомендації щодо виголошення промови. Техніка мовлення педагога-оратора: дихання, голос, дикція. Партитура тексту промови як програма дій оратора. Засоби логіко-емоційної виразності у промові оратора: паузи, логічний наголос, темп мовлення, мелодика мовлення. Міміка: види, основні вимоги. Жести: види (вказівні, зображальні, емоційні, символічні, ритмічні) та рівні (нижній, середній, високий). Чотири види жестів руками. Жести впливу на підсвідомість. Зональний простір. Енергетичні параметри мовлення. Аналіз публічного виступу викладачем. Виразне читання в	2	2

	мовленнево-риторичній діяльності педагога.		
8	Тема: “Основні жанри педагогічної риторики” Мовленнево-риторична діяльність педагога. Текст як продукт мовленнево-риторичної діяльності педагога. Етапи створення тексту. Жанри педагогічного спілкування (за Т.Ладиженською). Специфічні жанри дидактичного мовлення (за Т.Ладиженською). Жанри педагогічного мовлення (за Н.Голуб). Діалоги, спрямовані на формування духовного стану людини (за Ю.Рожественським).	2	2
Усього годин		24	12

3.4. Самостійна робота (денна форма здобуття освіти)

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	
1	Тема: “Елокуція” Риторичні фігури. Тропи. Комунікативні якості ораторського мовлення педагога: правильність, виразність, багатство, ясність, точність, стислість, доцільність, художня образність, переконливість. Полімодальне мовлення педагога: «Подивіться, послухайте, відчуйте». Слова-предикати. Словесні засоби активізації уваги та мислення студентів.	2	
2	Тема: “Основні жанри педагогічної риторики” Мовленнево-риторична діяльність педагога. Текст як продукт мовленнево-риторичної діяльності педагога. Етапи створення тексту. Жанри педагогічного спілкування (за Т.Ладиженською). Специфічні жанри дидактичного мовлення (за Т.Ладиженською). Жанри педагогічного мовлення (за Н.Голуб). Діалоги, спрямовані на формування духовного стану людини (за Ю.Рожественським).	2	
3	Тема: “Риторична майстерність у професійній підготовці педагога” Риторика у професійній діяльності педагога. Підготовка публічного виступу педагога. Підготовка і організація публічного монологічного висловлювання. Риторичні фігури. Риторична етика. Риторична естетика у педагогічній роботі. Риторична культура у педагогічній діяльності педагога. Складові риторичної культури педагога та їх характеристика. Невербальні засоби педагогічної комунікації.	3	
4	Тема: “Питання риторичної майстерності у філософсько-педагогічній думці минулого” Історія красномовства крізь призму педагогічної риторики. Історія розвитку риторики. Риторика у Стародавній Греції. Риторика у Стародавньому Римі. Горгій, Ісократ, Сократ, Платон, Арістотель, Демосфен, Цицерон, Квінтіліан. Розквіт риторики (Демосфен). Риторика у Києво-Могилянській академії (Феофан Прокопович, Григорій Сковорода).	2	
5	Тема: “Проблематика сучасної риторики” Риторична майстерність у працях сучасних дослідників: Л. Введенська, І. Зязюн, А. Капська, Т. Ладиженська, О. Мурашов, Г. Сагач, Л. Ткаченко. Базові елементи красномовства у концепціях сучасних науковців (А. Капська, Г. Сагач, І. Зязюн, Г. Михальська).	3	
6	Тема: “Професійна розповідь як основа педагогічної риторики” Педагогічна розповідь як метод навчання і виховання. Риторичні засади педагогічної розповіді у працях К. Ушинського, Л. Толстого, Г. Ващенко, В. Сухомлинського, Ю. Бабанського, В. Онищука, Л. Горбушиної, Т. Ладиженської, Л. Зоріної, А. Капської, В. Зябікіна, О. Савченко, В. Лозової.	3	
7	Тема: “Риторичне мистецтво як розповідь і переконання”	3	

	Риторика як мистецтво якісного висловлювання думок з метою переконання та впливу на аудиторію з урахуванням її особливостей. Вплив оратора на розум людини, її почуття, орієнтацію, настрої, бажання, вчинки та дії. Риторичне мистецтво як наука про мовну доцільність, про осмислену і коректну мовну діяльність. Майстерність проголошення промови.	
8	Тема: “Мистецтво підготовки і виголошення переконувальної промови” Види публічних виступів. Методи та етапи підготовки публічного виступу. Структура ораторського твору. Промови, які читають за конспектом. Промови, які готують заздалегідь (академічна лекція, політична промова тощо). Імпровізовані промови.	3
9	Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів	63
Усього годин		84

3.4. Самостійна робота (заочна форма здобуття освіти)

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин
		ЗФЗО
1	Тема: “Духовно-моральні аспекти педагогічної риторики” Вплив педагогічної риторики на формування духовно-моральних цінностей. Цінності як чинники, які застосовує людина, щоб бути доброю і порядною. Духовність як “вертикальний” вимір людського буття, а моральність – “горизонтальний”. Двоєдиність духовності й моральності. Викладач як ритор, що возвеличує усе прекрасне, добре та закликає до творення довершеного та досконалого.	2
2	Тема: “Основні етапи зародження та розвитку педагогічної риторики” Формування риторичної особистості в школах Давньої Греції і Давнього Риму. Становлення вітчизняного учительсько-ораторського мистецтва. Начерк історії проповідництва (взаємозв’язок гомілетики з педагогічною риторикою). Знамениті проповідники християнської церкви давнього періоду Василій Великий, Григорій Богослов, Іван Золотоустий. Основні гомілетичні властивості слова (духовність, істинність, святість, рятівничість, велелюбність, благодатність) як гармонізуючі соціальні потенції риторики любові. Розвиток філософського-дидактичної риторики України ХХ століття. Художньо-ораторська спадщина В. О. Сухомлинського, праці педагогів-риторів І.А. Зязюна, А.Й. Капської, Г.М. Сагач.	2
3	Тема: “Мовленнєво-риторичний ідеал педагога” Суть і етапи формування риторичного ідеалу педагога в історії вітчизняної педагогічної риторики. Найсуттєвіші складники професіограми сучасного педагога-оратора. Світ біблійної риторики. Фольклорні правила риторичного спілкування українців. Система мовленнєвого етикету.	2
4	Тема: “Диспозиція” Диспозиція – мистецтво архітекτονіки промови викладачем. Три основні функції вступу: привернути увагу слухачів, налаштувати аудиторію на позитивне сприйняття промови, підготувати ґрунт для розробки теми. Види зачинів. Конкретна цільова установка. Загальні риторичні рекомендації щодо складання вступу. Головна частина промови. Основні форми викладу: розповідь, опис, пояснення, міркування (хрія). Природна і штучна моделі викладу матеріалу. Методи викладу матеріалу: індуктивний, дедуктивний, аналогічний, стадійний, концентричний. Мета	2

	заключної частини промови. Закінчення елегантне і доцільне. Типи доцільного фіналу: підсумкові, типологічні, апелювальні. Переходи між частинами промови і способи їх реалізації.	
5	Тема: “Елокуція” Риторичні фігури. Тропи. Комунікативні якості ораторського мовлення педагога: правильність, виразність, багатство, ясність, точність, стислість, доцільність, художня образність, переконливість. Полімодальне мовлення педагога: «Подивіться, послухайте, відчуйте». Слова-предикати. Словесні засоби активізації уваги та мислення студентів.	2
6	Тема: “Меморія й акція” Способи запам’ятовування промови вчителем: механічний, логічний, мнемотехнічний. Магічне число, або число Міллера. Основні риторичні рекомендації щодо виголошення промови. Техніка мовлення педагога-оратора: дихання, голос, дикція. Партитура тексту промови як програма дій оратора. Засоби логіко-емоційної виразності у промові оратора: паузи, логічний наголос, темп мовлення, мелодика мовлення. Міміка: види, основні вимоги. Жести: види (вказівні, зображальні, емоційні, символічні, ритмічні) та рівні (нижній, середній, високий). Чотири види жестів руками. Жести впливу на підсвідомість. Зональний простір. Енергетичні параметри мовлення. Аналіз публічного виступу вчителем. Виразне читання в мовленнєво-риторичній діяльності педагога.	2
7	Тема: “Основні жанри педагогічної риторики” Мовленнєво-риторична діяльність педагога. Текст як продукт мовленнєво-риторичної діяльності педагога. Етапи створення тексту. Жанри педагогічного спілкування (за Т.Ладиженською). Специфічні жанри дидактичного мовлення (за Т.Ладиженською). Жанри педагогічного мовлення (за Н.Голуб). Діалоги, спрямовані на формування духовного стану людини (за Ю.Рождественським).	2
8	Тема: “Риторична майстерність у професійній підготовці педагога” Риторика у професійній діяльності педагога. Підготовка публічного виступу педагога. Підготовка і організація публічного монологічного висловлювання. Риторичні фігури. Риторична етика. Риторична естетика у педагогічній роботі. Риторична культура у педагогічній діяльності педагога. Складові риторичної культури педагога та їх характеристика. Невербальні засоби педагогічної комунікації.	2
9	Тема: “Питання риторичної майстерності у філософсько-педагогічній думці минулого” Історія красномовства крізь призму педагогічної риторики. Історія розвитку риторики. Риторика у Стародавній Греції. Риторика у Стародавньому Римі. Горгій, Ісократ, Сократ, Платон, Арістотель, Демосфен, Цицерон, Квінтіліан. Розквіт риторики (Демосфен). Риторика у Києво-Могилянській академії (Феофан Прокопович, Григорій Сковорода).	2
10	Тема: “Проблематика сучасної риторики” Риторична майстерність у працях сучасних дослідників: Л. Введенська, І. Зязюн, А. Капська, Т. Ладиженська, О. Мурашов, Г. Сагач, Л. Ткаченко. Базові елементи красномовства у концепціях сучасних науковців (А. Капська, Г. Сагач, І. Зязюн, Г. Михальська).	2
11	Тема: “Професійна розповідь як основа педагогічної риторики” Педагогічна розповідь як метод навчання і виховання. Риторичні засади педагогічної розповіді у працях К. Ушинського, Л. Толстого, Г. Ващенко, В. Сухомлинського, Ю. Бабанського, В. Онищука, Л. Горбушиної, Т. Ладиженської, Л. Зоріної, А. Капської, В. Зябікіна, О. Савченко, В. Лозової.	2
12	Тема: “Риторичне мистецтво як розповідь і переконання”	2

	Риторика як мистецтво якісного висловлювання думок з метою переконання та впливу на аудиторію з урахуванням її особливостей. Вплив оратора на розум людини, її почуття, орієнтацію, настрої, бажання, вчинки та дії. Риторичне мистецтво як наука про мовну доцільність, про осмислену і коректну мовну діяльність. Майстерність проголошення промови.	
13	Тема: “Мистецтво підготовки і виголошення переконувальної промови” Види публічних виступів. Методи та етапи підготовки публічного виступу. Структура ораторського твору. Промови, які читають за конспектом. Промови, які готують заздалегідь (академічна лекція, політична промова тощо). Імпровізовані промови.	2
14	Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів	76
Усього годин		102

4. Індивідуальні завдання

З метою покращення успішності здобувачів вищої освіти та підвищення їхніх балів за поточний контроль, протягом семестру їм може додатково надаватися індивідуальне завдання: підготовка промови за публікаціями з наукових і науково-методичних періодичних видань з теми «Риторичні компетентності у професійній діяльності педагога».

Вимоги до оформлення:

Загальний обсяг есе – від 5 до 10 сторінок.

Технічні вимоги: 14 пт, міжрядковий інтервал 1,5, поля – по 2 см.

Есе оцінюється за 4-бальною системою. Роботи із плагіатом не зараховуються.

Промова повинна містити вступ, основну частину, висновки, список використаних джерел. Промова виголошується публічно українською мовою. Аналіз здійснюється викладачем спільно з аудиторією.

Орієнтовні теми есе

1. Красномовство у вихованні особистості.
2. Мій ідеал красномовства.
3. Красномовство в повсякденному житті (аналіз і критика досвіду).
4. Сучасні українські промовці й оратори (на вибір).
5. Зовнішній і внутрішній образ оратора-професіонала.
6. Риторична компетентність і риторизація як педагогічні інновації.
7. Риторична компетентність викладача.
8. Тема вільного вибору.

Теми для підготовки виступів з педагогічної риторики:

1. Найвидатніші ритори України.
2. Риторика – мистецтво професійної комунікації.
3. Найвидатніші ритори періоду Київської Русі.
4. Моя родина.
5. Українська ментальність.
6. Ціннісні орієнтири в житті.
7. І. Франко – визначний публіцист і оратор.
8. Культура спілкування сучасної сім'ї.
9. Сакральна риторика, Святе Письмо про Слово.
10. Сила й краса красномовства.
11. Риторика в системі професійної підготовки студентів, майбутніх лідерів України.
12. Видатний український любомудр Григорій Сковорода – майстер красномовства.
13. Іван Золотоустий – вершина красномовства.
14. Ораторське мистецтво в житті сучасної людини.
15. Формування духовно-моральної культури особистості засобами живого слова.

5. Методи навчання

Методи навчання “Педагогічної риторики” поділяються на дві групи: теоретичні (розповідь, пояснення, інтерактивна бесіда, робота з літературою), практичні (комунікація на робочому місці викладача).

За етапами формування компетентностей використовуються такі методи, як: первинні, практикум, ситуаційні виступи, тематичні промови.

6. Методи контролю

Застосовуються усні та письмові, фронтальні та індивідуальні форми контролю, в тому числі практикуються контрольні тести. Усні методи включають оцінку ситуаційних виступів, виголошених промов.

7. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Успішність студента оцінюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю. Контроль результатів навчання студентів є необхідним елементом освітнього процесу. Суть контролю полягає у виявленні та вимірюванні компетентностей студентів, у взаємопов'язаній діяльності викладача і студента. Оцінювання результатів навчання проводиться в балах, максимальна кількість яких за кожний підсумковий контроль становить 100. Кожній сумі балів відповідає оцінка за національною шкалою та шкалою ЄКТС (табл. 1).

Таблиця 1

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою		За шкалою ЄКТС
	Екзамен, диференційований залік	Залік	
90 – 100	Відмінно	Зараховано	A
82 – 89	Добре		B
74 – 81			C
64 – 73			D
60 – 63	Задовільно		E
35 – 59	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання		FX
0 – 34	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		F

Максимальна кількість балів з дисципліни «Педагогічна риторика», яку може отримати студент протягом семестру за всі види навчальної роботи, становить 100.

Розподіл балів для дисциплін, які завершуються ЕКЗАМЕНОМ, є таким:

$$50 (\text{ПК}) + 50 (\text{Е}) = 100,$$

де:

50 (ПК) – 50 максимальних балів з поточного контролю (ПК), які може набрати студент за семестр;

50 (Е) – 50 максимальних балів, які може набрати студент за екзамен.

У кінці семестру обчислюється середнє арифметичне значення (САЗ) усіх отриманих студентом оцінок із наступним переведенням його у бали за формулою:

$$ПК = \frac{50 \cdot САЗ}{5} = 10 \cdot САЗ$$

Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною («2», «3», «4», «5») шкалою (табл.2).

Таблиця 2

Критерії поточного оцінювання

Відповідь, виступ, контрольна робота виконання завдання	Критерії оцінки
5	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив 90% тестових завдань.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	У цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

Бал з поточного контролю може бути змінений за рахунок заохочувальних балів:

- студентам, які не мають пропусків занять протягом семестру (додається 2 бали);
- за участь в університетських студентських олімпіадах, наукових конференціях (додається 2 бали), на міжвузівському рівні (додається 5 балів);
- за інші види навчально-дослідної роботи бали додаються за рішенням кафедри.

8. Навчально-методичне забезпечення

Методичне забезпечення викладання навчальної дисципліни «Педагогічна риторика» включає методичні розробки лекцій, практичних занять, самостійної роботи, тематичні тестові контрольні роботи. Дисципліна повністю забезпечена у ВНС.

- Педагогічна риторика : метод. розроб. тем / уклад.: О. Огірко. Львів, 2022. 24 с.

9. Рекомендована література

Базова

1. Академічна риторика: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / Автор. колектив: Сивачук Н. П., Снігур І. М., Санівський О. М. Умань : Видавничо-поліграфічний цент «Візаві». 2013. 375 с.
2. Бондаренко Г.Л. Історія педагогічної риторики: навч. посіб. К.: ДП «Вид. дім «Персонал». 2012. 276 с. URL : https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/istro_ped_ritor.pdf (дата звернення 14.05.2022)
3. Олійник О. Сучасна ділова риторика: навч. посіб. К. : Кондор. 2012. 166 с.
4. Педагогічна риторика: історія, теорія, практика : монографія / [О. А. Кучерук, Н. Б. Голуб, О. М. Горошкіна, С. О. Караман та ін.] ; за ред. О. А. Кучерук. Київ : КНТ. 2016. 258 с. URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/145233928.pdf> (дата звернення 14.05.2022)
5. Сагач Г.М. Риторика : навч. посіб. для студентів серед. і вищ. навч. закл. вид. 2-ге, перероб. і доп. К. : Видавничий дім «Ін Юре». 2000. 568 с. URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Sahach_Halyna/Rytoryka.pdf? (дата звернення 14.05.2022)

Допоміжна

6. Горобець С.І. Основні методи навчання у формуванні риторичної компетентності майбутніх вчителів української мови та літератури у процесі вивчення мовознавчих дисциплін. Інноваційна педагогіка. 2021. Вип. 31. Т. 2. С. 25–30. URL : http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/31/part_2/6.pdf (дата звернення 14.04.2022)
7. Методичні вказівки та контрольні завдання з курсу „Педагогічне спілкування та риторика” / Укладачі: Н.В.Середа, Т.О.Солодовник. Харків : НТУ «ХПІ». 2016. 64 с. URL : http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/21381/1/prohramy_2016_Pedahohichne_spilkuvannia_ta_rytoryka.PDF (дата звернення 14.05.2022)
8. Огірко О.В. Співвідношення риторики і логіки. Риторика: теоретичні та практичні аспекти комунікації. Колективна монографія. Відповідальний редактор доктор філософських наук, професор В.М. Вандишев, Сумський державний університет, Варшавський університет. Суми. 2015. С. 40-44. URL : <http://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/3043/1/%D0%92%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D1%88%D0%B5%D0%B2%20%D0%92.%20%D0%9C.%20%D0%A0%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BA%D0%B8%20%D1%96%20%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%83.pdf> (дата звернення 14.05.2022)
9. Огірко О.В. Духовно-моральні аспекти педагогічної риторики. Перспективи та інновації науки. Серія “Педагогіка”, Випуск № 7 (12). К. 2022. С. 303–315. URL : <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/1760> (дата звернення 14.05.2022)
10. Онуфрієнко Г.С. Риторика: навч. пос. К. : Центр учбової літератури, 2008. 592 с. URL : <http://194.44.152.155/elib/local/sk724974.pdf>
11. Середа Н.В., Квасник О.В. Основи ораторської майстерності : навчальний посібник. Харків : НТУ «ХПІ». 2019. 304 с. URL : http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/47845/1/Book_2020_Sereda_Oratorska_maisternist.PDF (дата звернення 14.05.2022)
12. Толочко С.В. Формування риторичної компетентності викладачів у післядипломній педагогічній освіті. Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка. 2020. Вип. 8 (164). С. 51–59. URL : <https://ino.nau.edu.ua/files/repository/articles/%D0%A2%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D1%87%D0%BA%D0%BE%20%D0%A1.%20%D0%92.%20%D0%A4%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%BD%D0%>

[BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D1%87%D1%96%D0%B2%20%D1%83%20%D0%BF%D1%96%D1%81%D0%BB%D1%8F%D0%B4%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D0%BD%D1%96%D0%B9%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96%D0%B9%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96.pdf](https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/3431/1/%D0%A0%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf) (дата звернення 14.05.2022)

Довідкова

13. Макович Х.Я., Вербицька Л.О., Капітан Н.О. Словник термінів і понять з риторики. Львів. 2016. 140 с. URL : <https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/3431/1/%D0%A0%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf> (дата звернення 14.05.2022)
14. Риторика: навч. посібн. / упор. Т.К. Ісаєнко, А.В. Лисенко. Полтава : ПолтНТУ. 2019. 247 с. URL : <http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/6085/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82%20%D0%A0%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf> (дата звернення 14.05.2022)
15. Риторика: навч.-метод. посібник / укл. Л. Мафтин. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2020. 344 с. URL : <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/4454/Rytoryka.pdf?sequence=1> (дата звернення 14.05.2022)

10. Інформаційні ресурси

1. Освітньо-професійна програма магістра спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» напряму підготовки 01 – «Освіта / Педагогіка». URL : https://lvet.edu.ua/images/step/2022/06/15/OPP_osv_ped_2022_ost.pdf

Інтернет-ресурси

- Виступи формату TED в навчанні. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=nQbRcP4RmZw>
- Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника. URL : <http://www.lsl.lviv.ua>
- Львівська обласна універсальна наукова бібліотека. URL: <http://www.lounb.lviv.ua>
- Лекція з педагогічної риторики в YouTube. URL : https://www.youtube.com/watch?v=0NIR8usfWEM&ab_channel=OlehOhirko
- Ораторське мистецтво (у форматі SCORM). URL : <https://eduhub.in.ua/courses/kurs-10-oratorske-mistectvo>
- Секрети вдалого виступу від куратора TED. URL : <https://ilatanka.in.ua/pr/32-sekretu-vdalogo-vustupu-vid-kuratora-ted>